

పునరావాసాన్ని కల్పించకుండా, కాఫర్ డ్యాము పేరుతో ముంపు ప్రమాదాన్ని పెంచుతున్న తీరుకు నిరసనగా పోలవరంలో భారీ ప్రదర్శన, సదస్సు

సదస్సులో పాల్గొన్న నిర్వాసిత ప్రజానీకం; సదస్సులో ప్రసంగిస్తున్న కాప్రేడ్ ఇల్లా రామిరెడ్డి, వేదికపై ఇతర వక్తలు

పోలవరం ప్రాజెక్టు ఎగువ గ్రామాలన్నీ కాఫర్ డ్యామువల్ల మునిగిపోబోతున్నాయని అధికారులు ప్రజలలో ఒక భయ వాతావరణం కలిగేలా ప్రచారం సాగిస్తున్నారు. దీనికి పోలవరం ప్రాజెక్టువల్ల ముంపుకి గురికాబోతున్న నిర్వాసితులలో ఆందోళన పెరిగింది. గిరిజనేతరులు తమ ఇళ్లలోని విలువైన వస్తువులు ఇటు పోలవరం, అటు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలోని గోకవరం ప్రాంతాలకు తరలించి, ఇళ్ళు అద్దెకు తీసుకొని ఉంటున్నారు. ఆదివాసీ ప్రజలు మేము ఎక్కడికీ వెళ్లమని అధికారులకు స్పష్టం చేస్తూ, ఎత్తైన ప్రదేశాల్లో పాకలు వేసుకొంటున్నారు. “మిమ్మల్ని దిగువ ప్రాంతాలకి తరలించి అక్కడి హాస్టల్ లో వర్షం పూర్తిగా తగ్గేవరకూ వసతి కల్పిస్తా”మని అధికారులు చెప్పుతుంటే “మాకు వసతి కల్పిస్తారు సరే, మా పశువులు, కోళ్ళు, మేకలు, అన్నింటికీ మీరెక్కడ వసతి కల్పిస్తా”రని ఆదివాసులు ప్రశ్నిస్తూ అధికారుల ప్రతిపాదనను తిరస్కరిస్తున్నారు.

అసలు ఈ పరిస్థితికి కారణం ఏమిటి? గత తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం పోలవరం ప్రాజెక్టులోని ప్రధాన భాగాలైన స్పిల్ వేసు నిర్మాణం పూర్తిచేయకుండానే ప్రాజెక్టు ఎగువన ‘కాఫర్ డ్యాం’ అని ఇంజనీర్లు చెప్పే తాత్కాలిక కట్టను గోదావరికి అడ్డుగా నిర్మించ తలపెట్టింది. 2019లో ఎన్నికలకు ముందు ఫిబ్రవరి నెలలో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు మే నాటికి కాలువలలోనికి నీళ్ళు వదలుతామని, డిసెంబరు నాటికి పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తి చేస్తామని చెప్పాడు. దీనికోసం నిర్వాసితుల పునరావాసం పూర్తిచేసే పని చేపట్టకుండానే ఎగువ కాఫర్ డ్యాం పేరుతో గోదావరిలో ప్రవాహానికి అడ్డుగా 41.5 మీటర్ల ఎత్తున, 250 అడుగులు పైబడిన వెడల్పుతో రాళ్లతో అడ్డుకట్ట నిర్మాణం ప్రారంభించారు. అడ్డుగావున్న ఈ కట్టవల్ల నీరు ఎగదన్నితే అక్కడనుండి కాలువలకు ఆ నీరు మళ్ళించాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం. దానితో పోలవరం ప్రాజెక్టు కట్టేసినట్లు చూపించి ఎన్నికలకు పోవాలని తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ వ్యూహం. ప్రతిసోమవారం పోలవరం సమీక్షలు జరిపి ప్రాజెక్టు ఎంతతవకూ ట్యాటర్ ముఖ్యమంత్రి లెక్కలు చెప్పారు. కానీ, ఒక్క పాలకుడూ ఈ ప్రాజెక్టుకోసం తమ సర్వస్వం త్యాగం చేస్తున్న నిర్వాసితులకు గౌరవప్రదమైన పునరావాసం కల్పించే పనిగురించి మాత్రం ఏమాత్రం శ్రద్ధవహించలేదు. ఫలితంగా కేంద్ర గిరిజన వ్యవహారాల కమిషన్ చేసిన పర్యటనలో పునరావాస పనులు కేవలం 3 శాతం మాత్రమే పూర్తయ్యాయని, 2019 ఫిబ్రవరి నాటికి స్పష్టపడింది. మొత్తం పోలవరం ప్రాజెక్టువల్ల మొత్తం 371 ఆవాసాలు ముంపుకి గురవుతూ 2 లక్షలమంది గిరిజన, గిరిజనేతర ప్రజలు నిర్వాసితులు కాబోతున్నారు. ఈ 15 సం॥లలో అన్ని ప్రభుత్వాలు కేవలం 15 గ్రామాలకు, అదీ అరకొర పునరావాసం మాత్రమే కల్పించాయంటే పునరావాసం విషయంలో పాలకుల నిర్లక్ష్యం ఎంతటిస్థాయిలో ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

“ముందు సమగ్ర పునరావాసం- తర్వాత ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేపట్టాలన్న” వైఖరితో 2004 నుంచి రైతుకూలీసంఘం, ఏజెన్సీ గిరిజన సంఘాలు నిర్వీర్యంగా కృషిచేస్తున్నాయి. సంఘాలు చెబుతున్నదే ప్రజలకు ఆచరణలో కనిపిస్తున్నది. ఇప్పుడు కాఫర్ డ్యాం నిర్మాణంను కూడా పునరావాసం పక్కనపెట్టి చేపట్టడాన్ని నిర్వాసితులు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో 2019 జూన్ లో పోలవరం ప్రాజెక్టు అధారిటీ పోలవరం ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని సందర్శించి కాఫర్ డ్యామ్ ను పూర్తిచేయాలని చెప్పింది. దీనిపై నిర్వాసితులలో ఆందోళన పెల్లుబిగింది. దీనికి అడ్డం పడుతూ **రైతుకూలీ సంఘం-ఏజెన్సీ గిరిజన సంఘం 16-7-2019న పోలవరంలో ఒక భారీ ప్రదర్శన, సదస్సులను నిర్వహించి నిర్వాసితుల గుండె చప్పుళ్లను ప్రభుత్వానికి వినిపించేలా ఎలుగెత్తి చాటాయి.**

16-7-2019న పోలవరం నూతన గూడెంలోని ఫంక్షన్ హాలులో వేయికి మందికి పైగా నిర్వాసితులతో ఉభయగోదావరి జిల్లాల నిర్వాసిత సదస్సు జరిగింది. దేవీపట్నం, పోలవరం మండలాల నుంచి దాదాపు అన్ని నిర్వాసిత గ్రామాల నుంచి ప్రజలు హాజరయ్యారు. సదస్సుకి గిరిజన నాయకులు కా॥ కుంజరి రామారావు, తాత బుల్లెబ్బాయిలు అధ్యక్షత వహించారు. రైతుకూలీ సంఘం (ఆం.ప్ర) రాష్ట్ర కార్యదర్శి యం.యస్. నాగరాజు, మొదట మాట్లాడుతూ సంఘం నాయకత్వాన 2004 నుంచి మడమ తిప్పకుండా సాగుతున్న పోరాటాలను వివరించారు. 2006లో నిర్వాసితుల ఆందోళనకు తరలివస్తూ ప్రమాదంలో మరణించిన

మడినిరామయ్య, తామా భవాని, సుధాకరరెడ్డిలను గుర్తుచేసుకొన్నారు. రైతుకూలీ సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షులు కామ్రేడ్ రూస్సీ మాట్లాడుతూ నిర్వాసితుల సమస్యలు సంఘటన పోరాటం ద్వారానే పరిష్కారం అవుతాయని గిరిజనేతరులు తమకు తాముగా ఇళ్ళు ఖాళీచేసి పోవడంవలన ఉపయోగం లేదని, గిరిజనేతరులు అందరూ కలిసి ఉద్యమించాలని పిలుపు ఇచ్చారు. కా॥ రూస్సీ ఇంకా మాట్లాడుతూ ఆదివాసుల నిర్వాసితుల ప్రధాన సమస్య అయిన భూమికి భూమిని ఇచ్చే విషయం ప్రభుత్వం తేల్చడంలేదని, కొండమొదలు గిరిజనులతో ప్రభుత్వాధికారులు భూమికి భూమి ఇస్తామని చేసుకొన్న ఒప్పందం జరిగి రెండేళ్ళు అయినా అమలు పర్చలేదని, ఇలాంటి స్థితిలో సంఘిత పోరాటాలు అవసరమని చెప్పారు. రైతుకూలీ సంఘం రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు, ఏజెన్సీ గిరిజన సంఘం అధ్యక్షుడు కా॥ ఇల్లా రామిరెడ్డి మాట్లాడుతూ గోదావరి ప్రజలకు వరదలు కొత్త కాదని, కానీ ఇప్పుడు కాఫర్ ద్వారా కట్టడంతో వచ్చిన వరద వెంటనే తగ్గదని, గత సంవత్సరం మంటూరులో లాంచీ ప్రమాదం జరిగినపుడు ముఖ్యమంత్రి ఏజెన్సీలో రోడ్లు వేయిస్తామని చెప్పారు కానీ ఏ రోడ్డు సరిగా నిర్మించలేదని పేర్కొన్నారు. నిర్వాసితులకు తక్షణ, దీర్ఘకాల పునరావాస చర్యలు చేపట్టాలని చెప్పారు. రైతుకూలీ సంఘం రాష్ట్ర సహాయ కార్యదర్శి డి.వర్మ మాట్లాడుతూ నిర్వాసితుల పోరాటం ఎంత న్యాయమైందో వివరించారు. పెరుగుతున్న వ్యవసాయ సంక్షోభం నేపథ్యంలో రైతుకూలీలు ఉద్యమించాలని, ఇటీవల ఆదివాసుల అటవీ హక్కులపై జరుగుతున్న దాడులను ఎదుర్కోవాలని వివరించారు. ఏజెన్సీ గిరిజన సంఘం నాయకులు చెరల వీరపురెడ్డి, కాట్ల విజయ, నవయువ సమాఖ్య రాష్ట్ర కార్యదర్శి యస్.కె. భాషా తదితరులు ప్రసంగించారు. వక్తలు తమ ప్రసంగంలో కొండపోళ్ళ పట్టాలకోసం ఉద్యమించాల్సిన అవసరాన్ని, నిర్వాసితుల సమస్యలపై గిరిజన, గిరిజనేతరులు కదలాల్సిన విషయాన్ని, నాసిరకం పునరావాస కాలనీల నిర్మాణంగురించి, నిర్వాసితులు తాము కోరుకొన్నచోట పునరావాస కాలనీలు అక్కడ భూమి ఏర్పరచి కట్టించాలని చెబుతూ సమైక్య పోరాటాల అవసరాన్ని గుర్తు చేశారు.

అనంతరం నూతనగూడెం నుంచి పాత పోలవరం నుండి మెయిన్ రోడ్డుమీదుగా బస్టాండ్వరకూ వేయికి మందిపైగా వచ్చిన నిర్వాసితులతో ఉత్తేజకరంగా ఊరేగింపు జరిగింది. ప్రజలు, వివిధ విభాగాల అధికారులు సమస్యపై కదలి నందుకు అభినందనలు తెలిపారు. ఒక ప్రాధాన్యత కల పునరావాస సమస్యను ఎత్తివెట్టినందుకు మంచి స్పందన వచ్చింది.

○○○○